Det betyr mye for hyggen i huset og i den daglige dont under samme tak!

Sommergjester

Av andre besøkende, var det hyggelig å hilse på museumsansatte fra Grimstad Bys Museer, Agder Naturmuseum og ikke minst Kai Holm, Norsk Maritimt Museum, Kunstindustrimuseet, Kon-Tiki-museet og fra Nationalmuseet i København. Sistnevnte kom ens ærend for å se utstillingen om vikingskipet. Tidligere direktør ved Norsk Folkemuseum og professor i middelalderhistorie, Halvard Bjørkvik, har vært en god venn av museet gjennom hele året og har hjulpet til med museale oppgaver, foruten bidrag til ulike publikasjoner.

Gjennom sommeren ble det holdt over 200 omvisninger for bl.a. engelske og skotske, australske, pakistanske, malaysiske, bakuiske, franske, spanske, irske, litauiske, nederlandske, tyske, amerikanske, danske, svenske og ikke minst kinesiske gjester, foruten norske gjester fra det ganske land og flere reiseselskaper. Takket være en ekstra bevilgning fra Rådmannen, kunne vi holde åpent også i august, noe som betydde at over 700 ekstra gjester fikk sett museet i løpet av de to ukene.

Sommerarrangementer

Stikk imot alt vi regnet med, ble foredraget om kinesisk kunst ved konservator Johanne Huitfeldt fra Kunstindustrimuseet i Oslo en stor suksess, selv om det var midt i fellesferien med praktfullt vær. Tittelen på foredraget var «Den kinesiske kunstsamlingen til Daae». Foredragslokalet var stappfullt, noen måtte stå utenfor på trappen og en satt til og med bak lerretet der Huitfeldt viste bilder. Det er til ettertanke at mange trosser utelivets fristelser midtsommers hvis foredragsholder og tema fenger. Huitfeldt, som er en av Norges beste kjennere av asiatisk kunst, var for øvrig begeistret for utstillingen fra Kaldvell.

Moro var det også å ta imot Kulturpatrulja fra Setesdal som både spilte felemusikk, danset og kvad i sine praktfulle stakker og bunader i museumsbakgården. Igjen var vi heldige med været, og gjestene var begeistret for nepespa-suppen (tradisjonsmat fra Setesdal) og hjemmelagede lefser – og kildevann fraktet ned fra fjellheimen i Valle.

Høstarrangementer

I september feiret vi Kulturminnedagene og Stemmerettsjubileet med et flott arrangement i Bystyresalen og på museet i samarbeid mellom Agder Historielag, Vestre Moland og Lillesand Historielag, Lillesand kommunes Kulturkontor og museet. Det var foredrag v/førstearkivar Roger Tronstad fra Statsarkivet i Kristiansand om kvinnelige kommunepolitikere i Lillesand og i Agder FØR stemmeretten ble innført. Randi Rosenberg Hall og Alvhild Gulbrandson holdt foredrag om foregangskvinnen Elise Tvede, «The lady with the pen» til en fullsatt sal. Det var egenkomponert musikk for anledningen ved Guri Linn og Linnerlene, foruten at gjestene ble servert fiskesuppe og fikk omvisning på museet. Gjestene kom fra begge Agder-fylkene.

Av andre aktiviteter i løpet av høsten, kan nevnes at Husflidslaget hadde marked i museumsbakgården, og Susie & the Spuds spilte inn tre musikkvideoer i bakgårdsbygningene, de kan høres på YouTube og Facebook. Anbefales! På Kulturnatta var det Mustikk på museet med spøkelsesfortelling på loftet og Musefortelling for de små i spisestuen. Alvhild holdt roen også da det ble for skummelt for noen, Magne Haugen gjorde en fremragende figur som spøkelse og Kristen Edvard Skaar fortalte om Mus på museum. Det var nødvendig med tre forestillinger, for det kom så mange barn.

Julemarked og utstilinger

Julemarkedet i Rådhusparken og museumsbakgården hadde mange boder, mye folk og flott vær. Odd Eigeland bakte lefser i bryggerhuset, det er utrolig populært, og smaken av nybakte lefser er vel noe av det beste som finnes. Museet hadde åpen brannutstilling, og i Museumsbutikken satt Terje Sødal og signerte Høvågboka, «Høvåg – gårds- og slektshistorie (bind 1)». Butikken holdt åpent i desember helt frem til jul med egen kunstutstilling. Museets juleutstillinger var også åpnet, både nissens juleverksted og nissens slede, foruten julekrybbe og julestjerne. Hele museet og Tollboden var vakkert pyntet med julelys og juletre.

Julvefest

Oppunder jul var det nok midler igjen på budsjettet til at vi kunne holde en stor julvefest for alle de frivillige som er knyttet til museet, Sjømanns-foreningens styre, samt nemndsmedlemmene. Det var moro å kunne benytte hele museet, museumsbakgården og butikken og de lokaler som leies ut til Sjømannsforeningen under ett. Da feiret vi hverandre og Lillesands første offisielle innbygger, Jacob Justssøn Wulff, som bosatte seg på Sanden i 1633. Han hadde en tendens til også å dukke opp på festen på museet i 2013. Ordføreren overrakte diplom til Årets Julv som i 2013 gikk til Odd Eigeland for hans enestående innsats både på snekkerverkstedet og ved lefsebakst i bryggerhuset. Tilfellet ville at han også vant hovedgevinsten på festen, som var en flaske konjakk – og det var vel fortjent!

Gaver til museet

Museet har fått mange flotte gaver i løpet av 2013 utover de allerede førnevnte. Fra familien Årsnes i Høvåg fikk museet et vakkert skipsorgel som Dag Ellefsen har satt i stand. Av andre gaver kan nevnes en amerikatrunk av Tor M. Bakke og en flott lampe i Jugendstil fra Sissel O. Engemyr. Lampen er montert i soverommet på museet, og ser ut som den alltid har hengt der. Allehånde gav museet et overskudd av suvenirer fra Lillesand. Knut Ribe har kommet med flere ting, blant annet en fiolin som hans far Jørgen hadde laget på det gamle snekkerverkstedet. Finn Bergkirk har gitt både en kapteins-uniform og en fin slipestein. Hans Berntsen har bidratt med vognlykt til museets Victoriavogn.

Museet har fått tekstiler, bilder og bøker. Det var også morsomt å få en pose med nøkler funnet i muren ved Lillesand kirke av 11 år gamle Ole-Alexander Hansen Andersen!

Men det helt store som nesten ikke kan sies, er at Per Mollatts etterkommere har tilbudt museet både en stor samling bøker og møbler - og utvalgte billedvevstekstiler fra den kinesiske kunstskatten på Kaldvell. Dette er et storslått tilbud som kan gjøre noen hver stumme. Avtalen for dette er ikke ferdig avsluttet, og det gjenstår også en del når det gjelder oppbevaring og håndtering av tekstilene, som krever ekstern hjelp. La meg bare her si at jeg kommer tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Besøkstall

Det har i 2013 vært 6.555 registrerte gjester ved museet, som er betraktelig færre enn i 2012, men et flott besøkstall likevel. Sommeren 2013 var ualminnelig solrik, og det er ikke godt museumsvær, så mange museer langs sørlandskysten har klaget over besøkstallene denne sommeren, men altså ikke jeg, selv om det ikke var noen rekord. Over 800 barn besøkte museet i forbindelse med skolebesøk og arrangementer, og det er lagt ned over 1500 arbeidstimer på frivillig dugnadsarbeid. Som rosinen i pølsa må jeg få nevne at museets hjemmeside, lillesandmuseet.com har fått et stadig større publikum; over 51.000 besøkte hjemmesiden i 2013. Museet er også på Facebook og har en egen venneforening her med over 200 medlemmer.

Verven

Det har vært møter om Verven Kystkultursenter, hvor museet har en naturlig plass i de tanker som gjøres om fremtidig bruk av stedet. Kongstanken nå, etter forslag fra nærværende Sven Øverbø, er å se om det er mulig å flytte den store Fossbekkbua til Verven. Med den vil Lillesand få en gildesal midt i sentrum! Som sjøfartsmuseum har det også vært naturlig å engasjere seg både i Museumsfartøyene i Lillesand og i Blindleia Kystlag. Begge er medlemmer av Vervens forening.

Museumsnemnda

Gjennom året har det vært avholdt 9 møter i Museumsnemnda, og nemndsmedlemmer har også hjulpet til ved tilstelninger på museet foruten støtte i det museale arbeidet. Medlemmer av museumsnemnda pr.31.12.2013 er Berit Eide Johnsen (formann), Svein V. Såghus (Blindleia Kystlag), Lise Andersen (Handelsstanden), Kristen Edvard Skaar (Vestre Moland og Lillesand Historielag), Tore Jan Clausen (Lillesand Sjømannsforening) og Randi Rosenberg Hall (Carl Knudsengaardens Venner). Nemnda er svært viktig for både museet og for museumsbestyreren, og samarbeidet med formannen, som med sitt inngående kjennskap til lokalhistorie og musealt arbeid, er til uvurderlig hjelp.

Økonomi

Gjennom året har driften måttet tilpasses stramme økonomiske rammer, noe som har lagt mange begrensninger. At en femtedel av museets driftsbudsjett på rundt kr.50.000,- går med til abonnement på registreringsprogrammet Primus, er en sak som jeg har tatt opp direkte med Museumsforbundet. Det ser ut til at dette er noe de vil arbeide for å bedre, men det kan ta tid. Enn så lenge båndlegger det midler. De økonomiske begrensninger gjelder i særlig grad for muligheten til å innhente profesjonell assistanse utenfra – som er spesielt viktig for et museum som står alene. Det er stor synd om vi blir for amatørmessige i vår formidling, fordi vi ikke har råd til annet. Kan museums-Norge være bekjent av det? Museet har kun en heltidsansatt. Budsjettet for sommerguider tillater ikke åpent museum i august – som er en viktig turistmåned - uten at det bevilges ekstra midler til dette. Det er små midler til å piffe opp utstillinger for. Annonsering for aktiviteter er på et absolutt minimum, og det museet kan tilby sommerturistene har sterk konkurranse fra andre tilbud, ikke minst fra vest. Det er ikke gitt å kunne tilby gull for gråstein over lengre tid, det er både personlig oppslitende og nedverdigende for kommunen. At alle utstillinger og prosjekter må gjennomføres med sponsormidler, betyr at deler av arbeidstiden rett og slett går med til å skrive søknader.

Sorgen og gleden de vandrer til hope: Men like mye som jeg kan klage over vanskelige økonomiske rammer, like høyt og høyere kan jeg bejuble sponsorers raushet og den innsatsen som frivillige gjør for museet! Fremst i rekken av museets hjelpere står dugnadsgruppene, som med sin gå-på-vilje og sitt engasjement gjør en innsats som ikke kan vurderes høyt nok. En særlig takk til ordfører Arne Thomassen er også på sin plass, han har støttet museet i stort og smått gjennom hele året. Tross et annonsebudsjett på noen få tusen kroner årlig, kommer det mange gjester. Det er liv laga for et museum med en slik oppbakning!

Anne Sophie Høegh-Omdal
Museumsbestyrer